

Norsk WebDewey og samarbeid om klassifikasjon

Ingebjørg Rype, NB og NKKI
Anette Munthe, Bibliografisk gruppe
Unni Knutsen, UiO

Kartlegging av bruk

- o Tall fra undersøkelsen
  - o Svar fra ca. 70 av 87 institusjoner
  - o 43 bruker Dewey
  - o 33 vil samarbeide
  - o Foreløpig
    - o 11 institusjoner med kode
    - o Håper de resterende har bestillinger inne

Agenda

- 1) Anbefalinger til bruk av Norsk WebDewey fra Norsk komité for klassifisering og indeksering (NKKI)
- 2) Registreringspraksis i BIBSYS-konsortiet
- 3) Gjenbruk og samarbeid

Norsk WebDewey og anbefalinger for bruk

 SØK   AVANSERT SØK   BLA GJENNOM   KOMMENTARER

 SØK

Bygg nummer

[025.431](#)   *Deweys desimalklassifikasjon

025.431 *Deweys desimalklassifikasjon

[000](#)   Informatikk, informasjon og generelle verker
[020](#)   Bibliotek- og informasjonsvitenskap
[025](#)   Operasjoner i biblioteker og arkiver
[025.4](#)   Emneanalyse og emnekontroll
[025.4/3](#)   *Generelle klassifikasjonssystemer
025.4/31   *Deweys desimalklassifikasjon

Noter

*Bruk ikke notasjon [H1--0218](#) fra Hjelpetabell 1; klassifiser i basisnummeret

Nasjonalbiblioteket og Norsk WebDewey

- o Hva er Norsk WebDewey?
- o Fordeler ved Norsk WebDewey
  - o Verktøy alle bibliotek kan bruke
  - o Fullstendig utgave
  - o Kontinuerlig oppdatert
  - o Gjenbruk
- o NBs rolle
  - o Forvaltning av lisenser
  - o Oversettelse og oppdateringer
  - o Kontroll av bygde numre og redigering av registertermer

Anbefalinger

- o Anbefalinger for bruk av Norsk WebDewey (NKKI)
- o En hjelp til bibliotekene
- o Felles for alle typer bibliotek
- o Nødvendig med egne retningslinjer for BIBSYS-konsortiet

Anbefaling: Klassifikasjon

- o Klassifikasjonsnumrene bør være så korrekte og fullstendige som mulig
  - o Gir bedre gjenfinning
  - o Nødvendig for gjenbruk

Anbefaling: Gjenbruk av klassifikasjonsnummer

- o Ved kopikatalogisering beholdes klassifikasjonsnummeret dersom det kommer fra en autoritativ kilde, og er hentet fra siste utgave av Dewey:
- o Autoritative kilder:

LC	Library of Congress
BL	British Library
NB	Nasjonalbiblioteket

Andre kilder kan også vurderes som autoritative, for eksempel de enkelte lands nasjonalbibliotek eller institusjoner som klassifiserer for Nasjonalbibliografien

Anbefaling: Gjenbruk av klassifikasjonsnummer, forts.

- o Vær obs på utgaven
- o Ulike språkversjoner av samme utgave
- o Hvorfor det er viktig å angi språkversjon:
  - Etterslep
  - Ulikheter i utgavene (nordisk språk og litteratur, historie, geografiske inndelinger)

Anbefaling: Klassifikasjonsnummer og hyllesignatur

- o Klassifikasjonsnummer: verktøy for gjenfinning gjennom katalogen
- o Hyllesignatur: verktøy for gjenfinning på hylla
- o Ikke nødvendig at disse er like
- o Numrene kan bli for lange for hylleoppstilling
- o Ønske om avvikende oppstilling – har alltid gjort det sånn...

Anbefaling: Klassifikasjonsnummer og hyllesignatur, forts.

Innstilling i Norsk WebDewey som gjør det mulig å se hvor nummeret blir kuttet for
Abridged Dewey

eks.:
331.88/113711

ikke registrer skråstreken i Alma

Visning i 082/083:
331.88113711

Forkortet nummer kan brukes i hyllesignaturen (852):
331.88

Anbefaling: Tillatte løsninger

- Alternativer som finnes i tabellene, men som avviker fra standardløsningen
- Gjør det mulig å framheve andre aspekter enn det standarden gjør, f.eks. ut fra litteraturbelegg og brukere
- Viktig å kode
- Nasjonalbiblioteket bruker ikke tillatte løsninger

Anbefaling: Nummerbygging

- o Del numrene dere bygger i Norsk WebDewey!
- o 11290 bygde numre i Norsk WebDewey
  - o gjør klassifikasjonsarbeidet enklere
  - o legger til rette for bedre gjenfinning
- o Kan erstatte lokale emneregistre?
  - o svakhet: kan ikke legge til alle registertermer man skulle ønske

Registreringspraksis

[KATALOGSERINGSREGLER](#) ▾ [MARC 21 BIBL](#) ▾ [MARC 21 AUT](#) ▾ [BIBLIOGRAFISK REGISTRERING](#) ▾ [EMNEORD](#) [KLASSIFIKASJON](#) ▾

Verktøykasse for katalogisering

Oppdateringer:

Emneord (2017-02-22)
MARC 21 Bibl-6XX (2017-02-27)
Flerbindsverk (2017-01-27)
Kapittel 12 – Løpende ressurser (2016-12-16)
Musikkspor (2017-01-06)
I-analytter (2017-01-03)
BIBSYS-definerte MARC-felt (2016-12-08)
Autoriteter -registrering (2017-01-10)
Rettemeldinger (2016-12-02)
MARC 21 Bibl – 01X-09X (2016-11-23)
Monografiserier (2016-11-09)
MARC 21 Bibl – 800-830 (2016-11-08)
Klassifikasjon (2016-10-28)
Prinsipper for klassifikasjon med Dewey (2016-10-28) NY!
MARC 21 Bibl – 800-830 (2016-10-26) NY!
Gjenbruk av poster – Kopiering av Alma-poster (2016-10-25)
Gjenbruk av poster -Import fra eksterne kilder (2016-10-21)

*"What felony? They said I violated
Anglo-American Cataloguing Rules."*

WILSON LIBRARY BULLETIN, April 1990 - 83

Innhold i Verktøykassa

- o Prinsipper for klassifisering med Dewey i BIBSYS-konsortiet
- o Veiledning til klassifikasjon
- o Dewey-kontakter

katalogisering.bibsys.no

Prinsipper: Bruk av MARC-felt

- o All klassifikasjon som legges i 082- og 083-feltene skal være korrekt og fullstendig.
- o 083 brukes for andre nummer enn det som ligger i 082. Det er ikke et mindreverdige felt.
- o I den grad man ønsker å bruke forkortete eller avvikende klassenumre, legges disse i lokale 092-felt.

Prinsipper: Institusjonskode

- o 082- og 083-feltene skal alltid inneholde delfelt \$q (institusjonskode).
- o Institusjoner som ikke ønsker å bruke \$q, kan legge sin klassifikasjon i lokale 092-felt.

Prinsipper: Tillatte løsninger

- o Når det brukes løsninger som avviker fra standard (tillatte løsninger), kodes dette med bokstaven b i delfelt \$m.
- o Det skal normalt ikke være mer enn ett 082-felt pr Dewey-utgave i posten, men det er tillatt å legge til et ekstra 082-felt kodet med \$m b.
- o Et alternativ er å legge slike nummer i 083 eller 092.

Prinsipper: NBs poster

- o Nasjonalbiblioteket eier de nasjonalbibliografiske postene, og bestemmer også klassifikasjon på disse.
- o Alle bibliotek har anledning til å registrere klassifikasjon på poster som mangler dette.
- o NB kan velge å endre koden i \$q.
- o NB er åpne for tilbakemeldinger og tar gjerne diskusjoner ved uenighet.
  - o deweysporsmal@nb.no
- o OBS. Amerikansk og norsk 23-utgave (WebDewey), betraktes som samme utgave når de er identiske.

Prinsipper: Samarbeid

- o Oversikt over Dewey-kontakter finnes i Verktøykassa
- o Hvis man mener at et klassenummer som er gitt av et annet bibliotek har for lav spesifisitet eller er feil, skal vedkommende bibliotek kontaktes.
- o Hvis dialogen medfører endring i klassifikasjonen, skal det sendes melding til alle bibliotek som har beholdning på posten.
- o Hvis man ønsker å registrere et alternativ nummer, kan dette legges i 083. Det gjelder også i nasjonalbibliografiske poster.

Eksemper:

080 0# \$\$a 51 \$\$x (06) \$\$2 1998

082 og 083 Dewey

Dewey-klassifikasjon, MARC-felt 082 og 083, er felles MARC-felt. All klassifikasjon i 082- og 083-feltene skal være korrekt og fullstendig. I tillegg til de standard Dewey-klassifikasjonene, eller avvikende klassenumre, legges disse i lokale 092-felt. 082 kan ikke gjentas med samme utgave i \$2. Hvis det er behov for alternativt Dewey-nummer, legges disse i lokale 092-felt.

Hvis du legger klassifikasjonen i 082 og 083-feltene, gjør du det på vegne av alle i konsortiet som bruker den samme Dewey-utgaven som du. Hvis du har et annet Dewey-nummer i 082-feltet, gjenta klassifikasjonen hvis 082 allerede er registrert i posten med angivelse av den Dewey-utgaven ditt bibliotek bruker i \$2. Dersom 082-feltet er registrert i posten, legger du inn 082 fra grunnen med riktige indikatorer og \$2 med utgavebetegnelse for Dewey-utgaven.

Indikatorer

Dersom vi henter et klassifikasjonsnummer fra norsk DDK23, skal førsteindikator settes til 0 for å vise at vi har klassifisert etter fullstendig Dewey-utgave. Hvis vi henter et klassifikasjonsnummer fra Arnesen eller DDK4/DDK5 settes førsteindikator til 7. Førsteindikator=1 refererer til den amerikanske, forkortede utgaven.

Delfelt

For både 082 og 083 er det delfeltene \$a, \$2, \$q og \$m som er aktuelle.

Klassenummeret registreres i delfelt \$a.

Riktig verdi i \$2 vil være utgavebetegnelse, skråstrek og kode for språk. Hvis du f.eks. bruker DDK5 registrerer du 5/nor. Hvis du bruker DDK4 registrerer du 4/nor. Hvis du bruker norsk DDK23, registrerer du 23/nor.

I delfelt \$q registreres institusjonskoden for den institusjonen som har registrert, og dermed gått god for, den aktuelle klassifikasjonen.

Dewey på importposter

- o Poster som importeres enkeltvis ved hjelp av Search External Resources
- o Autoritative kilder er LC og BNB
  - o Klassifikasjonen skal beholdes
  - o Hvis andreindikator = 4 må det registreres en \$q
    - o LC = \$q DLC
    - o BNB = \$q StDuBDS
  - o Vil du ha en annen klassifikasjon, må den legges i 083
- o Dewey fra andre kilder, kan slettes eller beholdes
  - o Hvis den beholdes må den kodes med egen institusjons organisasjonskode i \$q
- o Se veiledningen:
<http://katalogisering.bibsys.no/import-av-bibliografiske-poster-fra-eksterne-kilder/>

Gjenbruk og samarbeid

Undersøkelse om Dewey-praksis ved UiO

1) Spørreundersøkelse om klassifikasjonspraksis, juni 2015

- Svarprosent: 86,2 %

2) Sammenlignende undersøkelse av klassifikasjonspraksis, juni-desember 2015

- 319 titler analysert

Rapporten Er økt gjenbruk av klassifikasjonsdata mulig? (Februar 2016)

Spørreundersøkelse om klassifiseringspraksis

Bruk av andre kilder *

Når du klassifiserer, konsulterer du klassifikasjonsdata fra andre kilder?

Svar	Antall	Prosent
Alltid	5	20.0 %
Ofte	13	52.0 %
Noen ganger	7	28.0 %
Sjelden	0	0.0 %
Aldri	0	0.0 %

Spørreundersøkelse om klassifiseringspraksis

I hvilken grad synes du at klassifikasjonsdata fra andre kilder er gjenbrukbare i ditt klassifikasjonsfelt?

Svar	Antall	Prosent
I svært stor grad	0	0.0 %
I stor grad	4	16.0 %
I noen grad	18	72.0 %
I liten grad	3	12.0 %
Ikke gjenbrukbare	0	0.0 %
Vet ikke	0	0.0 %

Spørreundersøkelse om klassifiseringspraksis

Gjenbruk i Alma *

I Alma vil import av bibliografiske poster være regelen mer enn unntaket på utenlandsk materiale. I hvilken grad ønsker du å gjenbruke DDC-data fra autoritative kilder fremfor å klassifisere selv?

Svar	Antall	Prosent
I svært stor grad	0	0.0 %
I stor grad	6	24.0 %
I noen grad	9	36.0 %
I liten grad	5	20.0 %
Ikke i det hele tatt	3	12.0 %
Vet ikke	2	8.0 %

Sammenlignende undersøkelse

Framgangsmåte:

- o Nyanskaffet faglitteratur ved UB
- o Tilfeldig utvalg fra tilvekstlister
- o Engelskspråklig WebDewey
- o Kilder for sammenligning (UB mot LC, OCLC, NB)
- o UB: Hovednummer og alternative numre
- o Gradering av samsvar og ulikhet
- o Grad av spesifisitet
- o Kvalitativ vurdering av «riktig» klassifikasjon ved ulikhet i henhold til standard Dewey-teori
- o All klassifikasjon vurdert tre ganger for å kvalitetssikre vurderingen og redusere subjektivitet

Funn i undersøkelsen

- Ca. halvparten av titlene gjenfinnes i LC, og ca. 80 % i OCLC Classify. NB dekker det norske materialet godt
- Gjennomgående god kvalitet på UBs klassifikasjon
- UB har oftest lavere spesifisitet enn kildene

Funn i undersøkelsen

- LC og OCLC Classify har høyere kvalitet på klassifikasjon enn UB: Totalt har LC riktig klassifikasjon på 80,5 % av titlene som er sammenlignet med UB, og OCLC har 68,2 %
- Kvalitativt og kvantitativt tyder funnene på at det vil gi mening å konsultere både LC og OCLC Classify ved klassifisering

Sammenligning med NB

Kvalitativ sammenligning av UBs og NBs
klassifikasjon ved ulikhet i numre

Antagelse om at klassifikasjonen blir lik når:

- o UB bruker Norsk WebDewey (går bort fra særpraksis)
- o NB bruker Norsk WebDewey (går bort fra DDK5)

Resultat: Av 47 titler vil 32 titler (68 %) få samme
klassenummer

Blant Dewey-utvalgets anbefalinger

- o I størst mulig grad gjenbruk fra autoritative kilder
- o UB bør gå bort fra lokal praksis – dette hindrer gjenbruk
- o UB bør tydeligere skille klassifikasjon og hylleoppstilling
- o UB bør ta i bruk Norsk WebDewey for alle samlinger (skjedde 1. desember 2016)

Omstilling er alltid krevende

- o Noe skepsis til ny praksis internt
  - o Mer tidkrevende å alltid klassifisere helt ut
  - o Hva er vitsen med dypklassifisering? Brukerne etterspør det ikke og systemene er ikke lagt opp til det
  - o Nummerbygging i Norsk WebDewey er tidkrevende
  - o Det er tidkrevende å samarbeide, gir det gevinst?
  - o Hvordan skal samarbeid skje, rutinene er ikke på plass?

Nummerbygging

- o Deling av bygde numre er klassifiseringssamarbeid i praksis! (Men: bygg numrene i Norsk WebDewey)
- o Respons fra NB på bygde numre = kvalitetssikring av numre
- o Når volumet av nummerbygging når et visst nivå, vil vi få en rasjonaliseringsgevinst

Erfaring med samarbeid

- o UiO klassifiserer sine doktoravhandlinger for NB
- o God erfaring med tilbakemeldinger til/fra NB
- o Lite erfaring med samarbeid med andre BIBSYS-bibliotek
- o Trolig ikke ofte vi behøver å kontakte andre bibliotek, heller legge vår klassifikasjonen i 083?
- o Kvaliteten på klassifikasjonen blir bedre gjennom «forhandlingsrunder»!

I det lange løp...

- o Samarbeid om klassifikasjon vil gi bedre kvalitet på klassifikasjonsdataene
- o Samarbeid om klassifikasjon vil heve kompetansen vår
- o Samarbeid om klassifikasjon vil være tidsbesparende når én institusjon klassifiserer og de andre gjenbruker